

10. SINIF FELSEFE DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 2 · Kitapçık A · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. FEL.10.1.1 · Felsefenin anlamını, gelişim sürecini ve işlevini sorgulayabilme · kolay

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Bireysel bir katkı belirtir (eleştirel düşünme, gerekçelendirme, kendi görüşünü sorgulama vb.) ve tartışmadan bir örnekle ilişkilendirir.	12
b)	Toplumsal bir katkı belirtir (farklı görüşlere saygı, uzlaşma, ortak kararların akla dayanması vb.) ve tartışmadan bir örnekle ilişkilendirir.	8

a) Örnek cevap: Her öğrenci görüşünü gerekçelendirmek zorunda kaldığı için eleştirel düşünmeyi ve kendi düşüncesini sorgulamayı öğrenir.

b) Örnek cevap: Karşı görüşlerin dinlenmesi ve kararın gerekçelere dayanması, farklı düşünenlerin bir arada yaşamasını ve uzlaşmayı kolaylaştırır.

Sık hatalar: Bireysel ve toplumsal işlevi karıştırmak; Tartışmayla ilişki kurmadan genel bir cümle yazmak

2. FEL.10.1.1 · Felsefenin anlamını, gelişim sürecini ve işlevini sorgulayabilme · orta

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Birinci özelliği (eleştirelilik, refleksiflik, evrensellik, tutarlılık arayışı vb.) adlandırır ve metinden kanıt gösterir.	7
a)	İkinci özelliği adlandırır ve metinden kanıt gösterir.	7
b)	Tanımın da yeni sorulara açık olduğunu, felsefede kesin ve son cevap olmadığını gerekçelendirir.	6

a) Örnek cevap: Eleştirelilik: ilk tanımının her durumu karşılamadığını görüp onu sorguluyor. Refleksiflik: kendi düşünme biçimini gözden geçiriyor. (Evrensellik: tanımın her insan ve toplum için geçerli olup olmadığını soruyor.)

b) Örnek cevap: Kesin değildir. 'Hak edilen nedir, buna kim karar verir?' gibi yeni sorular doğar. Felsefi düşünce sürekli sorgulandığı için son bir cevaba kapanmaz.

Sık hatalar: Özelliği adlandırıp metinden kanıt göstermemek; Tanımı kesin doğru kabul etmek

3. FEL.10.1.1 · Felsefenin anlamını, gelişim sürecini ve işlevini sorgulayabilme · zor

25 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Kerem'in felsefeyi bilim karşısında gereksiz gördüğünü belirtir.	4
a)	Hilal'in felsefeyi bilimin cevaplamadığı değer ve anlam sorularıyla ilişkilendirdiğini belirtir.	4
b)	Açık bir tutum belirtir.	3
b)	Tutumunu güncel teknolojiden bir örnekle (yapay zekânın nasıl kullanılması gerektiği, sorumluluk, mahremiyet vb.) gerekçelendirir.	11
b)	Gerekçesinde bilim ile felsefenin farklı sorulara cevap aradığını ya da birbirini tamamladığını gösterir.	3

a) Örnek cevap: Kerem bilimin her şeyi açıklayabildiğini, felsefeye gerek kalmadığını düşünür. Hilal ise bilimin 'nasıl' sorusunu, felsefenin 'ne yapmalıyız, doğru olan ne' sorusunu cevapladığını söyler.

b) Örnek cevap: Hilal'e yakınım. Bilim yapay zekânın nasıl çalıştığını açıklar ve onu geliştirir. Ama yapay zekânın öğrencilerin ödevlerinde ne ölçüde kullanılmasının doğru olduğu, kişisel verilerin korunup korunmayacağı deneye cevaplanamaz; bu değer soruları felsefi tartışma gerektirir.

Sık hatalar: Görüşleri karşılaştırmadan özetlemek; Örnek verip tutumla ilişkilendirmemek

4. FEL.10.2.1 · Düşünme ve dil ilişkisini yapılandırabilme · orta

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	"Bulut" ve "paylaşmak" sözcüklerinin Ömer için dijital, dede için gündelik anlamda kullanıldığını belirtir.	8
b)	Sözcüklerin anlamının yaşanan deneyim ve dünyayla (teknoloji, kuşak) şekillendiğini belirtir.	8
b)	Bunun düşünme ve anlamayı nasıl etkilediğini açıklar.	4

a) Örnek cevap: Ömer 'bulut' ve 'paylaşmak' sözcüklerini internetteki anlamlarıyla, dedesi ise gökyüzündeki bulut ve bir şeyi bölüşmek anlamlarıyla düşünüyor.

b) Örnek cevap: Sözcüklerin anlamı, insanların yaşadığı dünyayla birlikte değişir. Dijital dünyada yaşamamış dede bu yeni anlamları kavrayamadığı için konuşmayı farklı anlıyor; aynı sözcükler farklı deneyimlerde farklı düşüncelere yol açar.

Sık hatalar: Yalnızca 'dede teknolojiyi bilmiyor' deyip sözcüklerin anlamına değinmemek; İki sözcükten yalnızca birini fark etmek (bir sözcük doğru açıklanırsa a) maddesinin yarı puanı verilir)

5. FEL.10.2.2 · Mantığın temel kavramlarını ve argümantasyon sürecini yorumlayabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	I'n tümevarım, II'nin tümdengelim olduğunu yazar.	6
b)	I'i seçer ve gözlenen örneklerden bütün kargalar hakkında genelleme yapıldığı için sonucun kesin olmadığını açıklar.	9

a) Örnek cevap: I: tümevarım · II: tümdengelim

b) Örnek cevap: I'de; yalnızca gözlenen kargalardan bütün kargalar hakkında bir sonuca varılmıştır. Gözlenmemiş beyaz bir karga sonucu yanlışlayabilir; bu yüzden sonuç kesin değildir.

Sık hatalar: Türleri ters yazmak; Tümevarımın sonucunu kesin bilgi saymak